

TARTUNTATAUTILAIN 58 g §:N MUKAINEN PÄÄTÖS

ASIAN TAUSTAA

Lounais-Suomen aluehallintovirasto on 26.2.2021 antamallaan päätöksellä kieltänyt tartuntatautilain 58 §:n 1 momentin nojalla Varsinais-Suomen ja Satakunnan kuntien alueella kaikki sisä- ja ulkotiloissa järjestettävät yleisötilaisuudet ja yleiset kokoukset. Sisätiloissa ja alueellisesti rajatuissa ulkotiloissa voidaan kuitenkin järjestää yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia, joihin osallistuu enintään 6 (kuusi) henkilöä edellyttäen, että turvallisuus niissä voidaan varmistaa noudattaen opetus- ja kulttuuriministeriön ja Terveystieteiden tutkimuskeskuksen (myöh. THL) 21.9.2020 antamaa ohjetta (muokattu 4.11.2020, 11.2.2021 ja 22.2.2021). Päätös on voimassa ajalla 27.2.-26.3.2021.

Aluehallintovirasto on 26.2.2021 antamallaan päätöksellä velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla kaikkia 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Rauman ja Huittisten kuntien alueilla siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Määräys on voimassa ajalla 28.2.2021 - 7.3.2021.

Aluehallintovirasto on 4.3.2021 antamallaan päätöksellä velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla kaikkia 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin ja Satakunnan sairaanhoitopiiriin alueella sijaitsevien kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Määräys on voimassa ajalla 6.3.2021 – 5.4.2021.

Tartuntatautilakiin on tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetulla lailla (147/2021) muun muassa väliaikaisesti lisätty 58 c – 58 h § ja 59 a – 59 e §. Edellä mainitut väliaikaiset pykälät ovat voimassa 30.6.2021 asti.

Edellä tarkoitettujen väliaikaissääntelyjen tarkoituksena on muun muassa säätää edellytyksistä, joita noudattamalla erilaisia palveluja voidaan koronavirusepidemian aikana tarjota asiakkaille ja toimintaan osallistuville sillä tavoin turvallisesti, että uusien tartuntojen leviämistä voitaisiin mahdollisimman tehokkaasti estää. Lisäksi alueellisen tautitilanteen niin vaatiessa toissijaisena keinona yleisten hygieniavaatimusten noudattamisen lisäksi kunta tai aluehallintovirasto voisi tehdä päätöksen, jossa se edellyttää elinkeinonharjoittajia ja muita toimijoita ryhtymään toimenpiteisiin, joilla estetään lähikontaktit asiakastiloissa ja muissa toimintaan osallistuville avoimissa tiloissa. Toiminnan harjoittaja voisi kuitenkin itse toteuttaa omaan toimintaansa parhaiten sopivan tavan järjestää toimintansa siten, että asiakkaiden ja osallistujien välinen lähikontakti olisi tosiasiallisesti mahdollista

LOUNAIS-SUOMEN ALUEHALLINTOVIKASTO

puh. 0295 018 000
kirjaamo.lounais@avi.fi

www.avi.fi

Turun päätoimipaikka
Itsenäisyydenaukio 2
PL 4, 13035 AVI
20801 Turku

välttää. Viimesijaisena keinona väliaikaissäätelyssä mahdollistetaan myös, että kunta tai aluehallintovirasto voisi sulkea asiakkaiden tai osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeino- tai muun toiminnan tilat määräajaksi. Väliaikaissäätelyssä säädetään lisäksi myös edellä mainittujen velvoitteiden valvonnasta.

KUULEMINEN

Kuuleminen olisi saattanut vaarantaa tämän päätöksen tarkoituksen toteutumisen, ja siitä johtuva viivästyminen olisi aiheuttanut huomattavaa haittaa ihmisten terveydelle ja yleiselle turvallisuudelle, minkä vuoksi hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentin 4 kohdan nojalla asiassa ei ole suoritettu kuulemista.

ALUEHALLINTOVIRASTON MÄÄRÄYS JA PERUSTELUT

Määräys

Aluehallintovirasto määrää tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin nojalla kaikki Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueen ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen kuntien alueilla sijaitsevat tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat suljettaviksi asiakkailta ja osallistujilta siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan.

Edellä mainittuja tiloja voidaan kuitenkin käyttää vuonna 2008 syntyneiden ja sitä nuorempien lasten ohjattuun harrastustoimintaan.

Tartuntatautilain 58 g § 4 momentissa tarkoitetut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetut tilat, 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettu toiminta ja ne tahot, joita tämä päätös velvoittaa on määritelty tämän päätöksen perusteluissa.

Tämä päätös ei koske ammatturheilemista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Määräys on voimassa ajalla 8.3.2021 - 21.3.2021.

Perustelut

Keskeiset säännökset

Tartuntatautilain 1 §:n mukaan lain tarkoituksena on ehkäistä tartuntatauteja ja niiden leviämistä sekä niistä ihmisille ja yhteiskunnalle aiheutuvia haittoja.

Tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n 1 momentin 14 kohdan mukaan uuden koronaviruksen aiheuttama infektio on yleisvaarallinen tartuntatauti.

Tartuntatautilain 58 c §:n 1 momentin mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen sisätilojen sekä alueellisesti ja toiminnallisesti rajattujen ulkotilojen, joita käytetään asiakkaille tai osallistujille suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana, hallinnasta vastaavan 3 momentissa tarkoitetun toimijan on covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi toiminnassaan huolehdittava, että:

1) asiakkailta ja osallistujilla on mahdollisuus käsien puhdistamiseen;

- 2) asiakkaille ja osallistujille annetaan riittävän etäisyyden ylläpitämistä, käsien puhdistamista ja muita vastaavia tartuntojen leviämistä estäviä käytänteitä koskevat toimintaohjeet; ja
- 3) tilojen ja pintojen puhdistamista tehostetaan sen lisäksi, mitä muualla kyseisen toiminnan osalta puhdistamisesta säädetään.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan tässä pykälässä tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan 3 momentissa säädetyn toimijan tulee lisäksi järjestää asiakkaiden ja osallistujien oleskelu sillä tavoin väljästi, kuin se kyseisen toiminnan erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista ja sijoittaa mahdolliset asiakaspaikat riittävän etäälle toisistaan.

Pykälän 3 momentissa säädetään niistä toimijoista, joita edellä 58 c §:ssä säädetty velvollisuudet koskevat. Pykälän 4-5 momenttien mukaan 1 momentissa säädetty velvollisuudet eivät kuitenkaan koske yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa eivätkä ne saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsiteltyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kyseisen pykälän 7 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä käsien puhdistamismahdollisuuden järjestämisestä, asiakkaille ja osallistujille annettavien toimintaohjeiden antamisesta sekä tilojen ja pintojen puhdistamisesta.

Tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin mukaan, jos on ilmeistä, että 58 c §:n mukaiset ja muut jo toteutetut toimenpiteet eivät ole riittäviä ja jos covid-19-epidemian leviämisen estämiseksi 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyessä on välttämätöntä, aluehallintovirasto voi antaa alueellaan kaikkia 5 momentissa mainittuja toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käyttö on järjestettävä siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Aluehallintoviraston tekemän päätöksen edellytyksenä on lisäksi, että toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Päätöksestä on käytävä ilmi, että toimija voi toteuttaa velvoitteensa asiakasmäärää rajoittamalla, asiakaspaikka- tai tilajärjestelyin taikka muulla toimintansa erityispiirteet huomioon ottavalla tavalla. Päätöksessä on lisäksi selostettava, mitä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla sekä lähikontaktilla tarkoitetaan. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan 1 momentin mukainen päätös saadaan tehdä, jos sairaanhoitopiiriin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 25 ja kunnan tai sairaanhoitopiiriin alueella todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella.

Kyseisen pykälän 3 momentissa säädetään, että yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiiriin oleskeluun edellä 1 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

- 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;

- 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tietyinä ajankohtana.

Kyseisen pykälän 4 momentin mukaan lähikontaktilla tarkoitetaan ihmisten:

- 1) oleskelua kasvotusten tai samassa tilassa alle kahden metrin etäisyydellä toisistaan yli 15 minuutin ajan; tai
- 2) fyysistä kontaktia toisiinsa.

Kyseisen pykälän 5 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa seuraavia tilojen hallinnasta vastaavia ja niitä toiminnassaan käyttäviä toimijoita:

- 1) yksityiset yhteisöt, säätiöt ja muut oikeushenkilöt, ei kuitenkaan majoitus- ja ravitsemistoiminnasta annetun lain 1 §:n 2 momentin 6 kohdassa ja Ahvenanmaan vastaavassa lainsäädännössä tarkoitettujen ravitsemistoiminnan harjoittajat;
- 2) yksityiset elinkeinonharjoittajat;
- 3) kunnat ja kuntayhtymät;
- 4) uskonnolliset yhdyskunnat;
- 5) julkisoikeudelliset laitokset.

Pykälän 6-7 momenttien mukaa 1 momentissa tarkoitettua päätöstä ei sovelleta kuitenkaan oppilaitosten toimintaan, varhaiskasvatukseen, ammattiturheilemiseen eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaan toimintaan eikä se saa estää kenenkään oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa eikä se saa estää virkamiestä tai viranhaltijaa hoitamasta virkatehtäviään.

Kyseisen pykälän 8 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kuukauden ajaksi kerrallaan. Päätös on välittömästi kumottava, jos pykälässä säädetty edellytykset eivät enää täyty.

Tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaan jos on ilmeistä, että 58 d §:n mukaisia ja muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä ja jos se on 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyessä covid-19-epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämätöntä, aluehallintovirasto voi antaa alueellaan kaikkia 4 momentin mukaista toimintaa harjoittavia ja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita velvoittavan päätöksen, jonka mukaan 58 d §:n 3 momentin mukaiset yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen asiakas-, osallistuja- ja odotustilat on suljettava asiakkailta ja osallistujilta. Sen lisäksi, mitä hallintolain 44 §:ssä säädetään, päätöksessä on todettava, mitä covid-19-taudin leviämisen erityisen tartuntariskin muodostavalla toiminnalla sekä yleisölle avoimilla ja rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitetuilla tiloilla tarkoitetaan. Aluehallintoviraston tekemän päätöksen edellytyksenä on lisäksi, että toimenpiteet ovat välttämättömiä usean kunnan alueella. Kunnan tekemässä samanaikaisesti voimassa olevassa päätöksessä asetetut velvoitteet täydentävät kunnan alueella voimassa olevia aluehallintoviraston päätöksellä asetettuja velvoitteita.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös saadaan tehdä vain, jos:

- 1) sairaanhoitopiirin alueella 14 viimeisimmän päivän, jolta tieto on saatavilla, aikana todennettujen tartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on vähintään 50;

2) kunnan tai sairaanhoitopiirin alueella todetaan tautiryypäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvion mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen alueella; ja

3) tartuntojen määrän sairaanhoitopiirin alueella arvioidaan asiantuntija-arvion mukaan johtavan sairaala- ja tehohoidon tarpeen merkittävään lisääntymiseen, sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyden tai asiakkaiden hoivan tai potilaiden hoidon olennaiseen vaarantumiseen taikka muuhun vastaavaan sosiaali- ja terveydenhuoltojärjestelmän ylikuormittumiseen.

Kyseisen pykälän 4 momentin mukaan edellä 1 momentissa tarkoitettu päätös velvoittaa 58 d §:n 3 momentissa tarkoitettuja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa alla 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2—6 kohdassa tarkoitettua huvi- ja virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;

2) yleiset saunat ja uimahallien, maauimaloiden, kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;

3) tanssipaikat ja kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin sekä muuhun vastaavaan ryhmäharrastustoimintaan käytettävät tilat;

4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;

5) sisäleikkipuistot ja sisäleikkipaikat;

6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin.

Pykälän 5 momentissa säädetään, että 1 momentissa tarkoitettua päätöstä tehtäessä on otettava huomioon tiedossa oleva asiantuntemus siitä, muodostaako asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa taikka taudin leviäminen pintojen välityksellä erityisen riskin covid-19-taudin leviämiselle, sekä se, onko toiminnassa tai siihen käytettävissä tiloissa erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Pykälän 6 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettu päätös ei koske ammattuurheilemistä eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Pykälän 7 momentin mukaan 1 momentissa tarkoitettua päätöksen saa tehdä enintään kahden viikon ajaksi kerrallaan. Päätöksen ajantasaisuutta on tarkoin seurattava ja se on välittömästi kumottava, jos pykälässä säädetty edellytykset eivät enää täyty.

Edelleen pykälän 8 momentin mukaan valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä 4 momentissa tarkoitetuista toiminnasta ja tiloista.

Tartuntatautilain 58 h §:n 1 momentin mukaan, jos kunnan tartuntatautien torjunnasta vastaava toimielin tai aluehallintovirasto on tehnyt 58 d §:n 1 momentissa tarkoitettua päätöksen, asiakkaille tai osallistujille tarkoitettujen tilojen hallinnasta vastaavan ja niitä toiminnassaan käyttävän toimijan on laadittava kirjallinen suunnitelma siitä, miten se toteuttaa päätöksessä asetetut velvollisuudet ja rajoitukset. Kyseisen

pykälän 3 momentin mukaan suunnitelma on pyynnöstä esitettävä kunnalle tai aluehallintovirastolle. Suunnitelma on siihen sisältyviä henkilötietoja lukuun ottamatta pidettävä tilassa asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien nähtävillä. Kyseisen pykälän 4 momentissa säädetään, että valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tässä pykälässä tarkoitetun suunnitelman sisällöstä ja laatumisesta.

Tartuntatautilain 59 a §:n 1 momentin mukaan aluehallintovirasto ja kunta valvovat toimialueillaan 58 §:ssä, 58 c §:n 1 ja 2 momentissa, 58 d ja 58 g §:ssä sekä 58 h §:n 1 momentissa säädettyjen velvollisuuksien ja rajoitusten sekä niitä koskevien päätösten noudattamista. Tartuntatautilain 59 b §:ssä säädetään valvonnan toteuttamiseksi tehtävistä tarkastuksista ja 59 c §:ssä toimivallasta antaa määräyksiä ja asettaa pakkokeinoja.

Lain esityöt

Hallituksen esityksen (HE 245/2020) 58 d §:ää koskevien säännöskohtaisten perustelujen mukaan aluehallintoviraston ja kunnan harkintapohja määräytyy THL:n tuottaman tiedon ja ohjeistuksen mukaisesti, ottaen huomioon myös sairaanhoitopiirin tuottama tarkempi aluekuva ja alueen muut toimenpiteet. Päätökset on perusteltava alueen tarpeilla, ja niissä on kuvattava kokonaisarviointi toimenpiteiden epidemiologisista ja yhteiskunnallisista vaikutuksista. Esityksen mukaan koronavirustartuntojen leviämisen estämisen lisäksi sääntelyn tavoitteena olisi toteuttaa elinkeinonharjoittajan näkökulmasta hallinto-oikeudellista lievimmän haitan periaatetta siten, että elinkeinonharjoittajille enemmän velvoitteita asettavat keinot olisi porrastettu ja toimintaan eniten puuttuvat toimet olisivat aina viimesijaisia. Lähes vastaavasti todetaan esityksessä tartuntatautilain 58 g §:n osalta. Kyseistä pykälää koskevissa säännöskohtaisissa perusteluissa todetaan lisäksi, että säännös on viimesijainen keino viranomaistoimin nopeasti, riittävän ennakoivasti ja mahdollisimman lyhytaikaisesti reagoida alueelliseen vaikeaan tautitilanteeseen, jos millään muilla keinoin covid-19-epidemian leviämistä alueella ei voida estää.

Hallituksen esityksessä todetaan, että lakiehdotuksen mukaan tilojen sulkeminen voisi koskea erilaisia liikuntaan ja urheiluun käytettäviä tiloja, uimahalleja, kylpylöiden allastiloja, yleisiä saunoja, harrastustoiminnan tiloja, huvi- ja teemapuistoja, tivoleita sekä sisäleikkipuistoja ja sisäleikkipaikkoja kuten myös kauppakeskusten yleisiä tiloja. Valtioneuvoston arvion mukaan näissä tiloissa tapahtuvan toiminnan luonne on sellaista, että siinä asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa, sijoittuminen tai mahdollisuus taudin leviämiseen pintojen välityksellä voi muodostaa erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi tai tiloissa on muutoin erityinen mahdollisuus merkittävien tartuntaketjujen syntymiselle.

Esityksen mukaan tilojen sulkeminen olisi täsmällisesti ja tarkkarajaisesti rajoitettu vain lakiehdotuksen 58 g §:n 4 momentissa lueteltuihin tiloihin. Lisäksi pykälän soveltamisen edellytyksen olisi, että lakiehdotuksen 58 d §:n mukaisia toimenpiteitä lähikontaktien välttämiseksi tai muita jo toteutettuja toimenpiteitä ei voida pitää toimintaan liittyvän erityisen tartuntariskin vuoksi riittävinä. Ehdotuksen 58 § d §:ää sovellettaisiin vain sisätiloihin, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun tai alueellisesti ja toiminnallisesti rajattuihin ulkotiloihin, joita käytetään yli 50 asiakkaan ja osallistujan samanaikaiseen oleskeluun. Tästä seuraisi, että 58 g §:n mukaisesti tilat voitaisiin sulkea sisätiloissa vain yli 10 hengen ja ulkotiloissa vain yli 50 hengen osallistujamäärältä.

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta korostaa hallituksen esityksen johdosta antamassaan mietinnössä (StVM 1/2021 vp), että lakiehdotuksen lähtökohta on, että tarvittavat toimenpiteet toteutetaan eri toiminnoissa ensisijaisesti 58 c ja 58 d §:n

nojalla. Vasta, jos nämä ja muut toteutetut toimet eivät riitä, voidaan turvautua 58 g §:n sääntelyyn. Tällöinkin toimenpiteiden tulee olla epidemian hallitsemattoman leviämisen estämiseksi välttämättömiä ja pykälän 2 momentissa säädettävien edellytysten tulee täytyä.

Valtakunnallinen ohjaus ja epidemiatilanne

Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan maailmanlaajuinen covid-19-pandemia jatkuu ja epidemia on uudelleen kiihtynyt myös Suomessa.

Uuden koronaviruksen aiheuttaman taudin ehkäisemiseksi on kehitetty rokotteita ja rokottaminen on aloitettu myös Suomessa joulukuun 2020 lopussa valtioneuvoston asetuksen (1105/2020) mukaisessa rokottamisjärjestyksessä. Koronarokotukset ovat THL:n mukaan käynnistyneet hyvin kaikilla erityisvastuualueilla. Tulee kuitenkin kulumaan aikaa siihen, että Suomen koko väestö on saanut mahdollisuuden rokotteeseen ottamiseen. Laajalla testaamisella, sairastuneiden eristämällä, tartuntaketjujen jäljittämällä ja altistuneiden karanteenilla voidaan osaltaan, mutta ei yksinomaan, estää taudin leviämistä.

Valtioneuvosto on periaatepäätöksellään 26.1.2021 puoltanut, että sosiaali- ja terveysministeriö tekee täydennyksen hybridistrategian toteuttamisesta annettuun toimintasuunnitelmaan. Sosiaali- ja terveysministeriö on 28.1.2021 lähettänyt toimintasuunnitelman täydennystä koskevan kirjeen Terveiden ja hyvinvoinnin laitokselle, kunnille, sairaanhoitopiireille ja muille kuntayhtymille sekä aluehallintovirastoille ja Valviralle (VN/909/2021).

Toimintasuunnitelman täydennyksessä 1/2021 kuvataan kolme toimenpidetasoa epidemian nopean kiihtymisen ja koko maata uhkaavan leviämävaiheen estämiseksi eri tilanteissa (sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 2021:11). Toimenpidekokonaisuuksien tavoitteena on torjua epidemian kasvun uudelleen kiihtymisen ja herkemmin tarttuvien virusmuunnosten leviäminen ja siten saada lisää aikaa rokotusten ja vuodenaikavaihtelun yhteisvaikutukselle epidemian hillitsemisessä. Toimintasuunnitelmalla tuetaan alueellisia epidemian leviämisen estämistoimia. Toimintasuunnitelman täydennyksen mukaan voimassa olevat rajoitustoimenpiteet alueilla niiden eri epidemiatasoilla on pysytettävä vähintään nykyisellä tasollaan, kunnes virusmuunnoksen leviämistä ja sen estämiseksi tehtyjen toimenpiteiden vaikuttavuutta on voitu edelleen arvioida.

Tartuntatautilain muutos (147/2021), jolla lakiin lisättiin uudet tilapäiset toimivaltuudet epidemian leviämisen estämiseksi, tuli voimaan 22.2.2021. Tilapäiset valtuudet ovat voimassa 30.6.2021 saakka.

Ministeriö on tämän lainmuutoksen johdosta 25.2.2021 päivittänyt toimintasuunnitelman osan 3 sekä sen liitteenä aiemmat, 23.10.2020 annetut ministeriöiden toimenpidesuositukset eri epidemiavaiheisiin. Toimintasuunnitelman osassa 3 todetaan julkisten tilojen osalta, että tartuntatautilain 58 g §:ssä tarkoitettujen edellytysten täytyessä erikseen säädettyjen korkean tartuntariskin julkisten tilojen käyttö keskeytetään päätöksellä tilapäisesti kokonaan enintään kahdeksi viikoksi kerrallaan. Tilojen käytön keskeyttäminen ei saa rajoittaa ihmisten oikeutta lakisääteisiin palveluihin, oikeutta saada asiansa käsitellyksi toimivaltaisessa viranomaisessa tai estää virkamiestä taikka viranhaltijaa suorittamasta virkatehtäviään. Päätös ei koske ammattuurheilamista eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa. Edelleen todetaan, että päätöksenteossa on tarkasti arvioitava toimenpiteiden taloudellisia, sosiaalisia ja sivistyksellisiä vaikutuksia sekä niiden perusteella kohdennettava ja rajattava toimenpiteitä niin asiallisesti, alueellisesti kuin ajallisesti. Erityisesti lasten ja nuorten sekä toimintakyvyltään rajoittuneiden väestöryhmien terveydellisiä, sosiaalisia ja

sivistyksellisiä oikeuksia edistävään toimintaan kohdistettujen merkittävien rajoitusten osalta on syytä käyttää tarkkaa harkintaa ja arvioida toimenpiteiden vaikutuksia laaja-alaisesti.

Edellä mainittu toimintasuunnitelman täydennys on edelleen sellaisenaan voimassa, ja sen mukaiset toimenpidetasot 1-3 sisältävät nyt päivitetty toimenpidesuosituksia.

THL:n hybridistrategian seurannan valtakunnallisen tilannearvioraportin 17.2.2021 mukaan Sosiaali- ja terveysministeriön asettama covid-19 epidemian tilannekuva- ja mallinnusryhmä tuottaa viikoittain hybridistrategian seurannan tilannearvioraportin. Raportin tarkoituksena on ylläpitää epidemiologista ja lääketieteellistä tilannekuvaa seuraamalla keskeisiä mittareita, sekä laatia ja päivittää ennusteita ja mallinnuksia epidemian kulusta. Mittareita ovat esimerkiksi covid-19 tapausten ilmaantuvuus, testausmäärät, positiivisten näytteiden osuus tutkituista näytteistä, tartuntalähteiden jäljitettävyyden, kuolleisuus sekä sairaalahoitoa tarvitsevien potilaiden määrä. Tilannearvioraportin mukaan valtakunnallinen epidemiatilanne heikentyi nopeasti marraskuussa 2020. Syksyn ja talven aikana alueelliset tilanteet ovat muuttuneet nopeasti. Marras-joulukuun taitteessa tapausmäärät saavuttivat senhetkisen huippunsa, jolloin tapauksia todettiin yli 3100 viikossa. Joulukuun aikana tapausmäärät laskivat, mutta ne kääntyivät uudelleen kasvuun tammikuussa viikolla 3. Viimeisen neljän viikon ajalla (viikot 3–6) viikoittaiset tapausmäärät ovat vaihdelleet välillä 2300–2700 tapaus/viikko. Uusia tapauksia todetaan runsaasti sekä tunnetuissa tartuntaketjuissa että niiden ulkopuolella. Virusta esiintyy väestössä joka puolella Suomea.

Tämänhetkinen epidemiatilanne on THL:n tilannearvioraportin mukaan kaksijakoinen. Vaikka epidemian hillinnässä on monella paikkakunnalla onnistuttu hyvin ja epidemiatilanne saattaa vaikuttaa tapausmäärien ja ilmaantuvuuden suhteen tällä hetkellä vakaalta, tilanteen äkillinen heikentyminen koko maassa on edelleen mahdollista. Monen sairaanhoitopiirin alueella on raportoitu joukkoaltistumisia, joista on käynnistynyt laajoja tartuntaketjuja. Osa uusista tartuntaketjuista olisi mahdollisesti voitu estää suositusten ja rajoitusten huolellisella noudattamisella. Valtakunnallisesti sairaalahoidon kuormitus on viimeisinä viikkoina kokonaisuudessaan pysynyt melko vakaana. Vaikka tehohoidon tarve on kasvanut huomattavasti viimeisten päivien aikana, tehohoidon kapasiteetti ei valtakunnallisesti ole uhattuna. Sairaalahoitoon tarpeen ja siten vakavien tautimuotojen kehitystä on syytä seurata tiiviisti.

THL:n tilannearvioraportissa esitetyt havainnot korostavat epidemiatilanteen tehokkaan hillinnän merkitystä tulevien viikkojen ja kuukausien aikana myös Suomessa, jonka tilanne on kansainvälisessä vertailussa vielä hyvä.

Aluehallintoviraston rajoituspäätösten tarkoituksena on tartuntatautilain 1 §:ssä säädetyin tavoin ennaltaehkäistä tartuntatautilanteen pahenemista. Joukkoaltistumisten ja taudin leviämisen riski on erityisen suuri kaikissa tilanteissa, joissa suuri joukko ihmisiä kokoontuu ja voi päätyä lähikontakteihin keskenään. Aluehallintoviraston keinot on porrastettu hybridistrategian toimintasuunnitelmassa siten, että velvoitteita ja rajoituksia voidaan tiukentaa, jos aiemmat toimet eivät ole riittäviä. Epidemian perustasolla yleiset hygieniatoimet ovat velvoittavia kaikissa asiakas- ja osallistujatiloissa suoraan lain nojalla. Kiihtymisvaiheessa viranomaisen voi tehdä alueellisen päätöksen, että toiminta on järjestettävä siten, ettei lähikontakteja synny. Leviämisvaiheessa kunta tai aluehallintovirasto voi sulkea asiakkaiden ja osallistujien käyttöön tarkoitetut elinkeino- tai muun toiminnan tilat kahdeksi viikoksi.

Kunnan tai kuntayhtymän tartuntataudeista vastaava toimielin voi päättää toimialueellaan paikallisista tai alueellisista rajoituksista. Aluehallintovirasto voi päättää rajoituksista, jos ne ovat tarpeen usean kunnan alueella. Rajoituksilla pyritään estämään epidemian leviäminen väestössä alueellisesti tai laajemmin sekä

mahdollistamaan palaaminen epidemian perustasolle. Epidemian leviämismuutoksissa voidaan tarvita näiden toimivaltaisten viranomaisien päättämiä laajempia tai tiukempia alueellisia suosituksia tai rajoituksia. Kunnan velvollisuudesta selvittää epidemiaa ja tehdä epidemian torjumiseksi tarvittavia toimenpiteitä on säädetty tartuntatautilain 9 §:ssä. Kunnan toimivallasta päättää laajaan tartunnanvaaraan liittyvistä toimenpiteistä toimialueellaan säädetään tartuntatautilain 58 §:n 1 momentissa.

Epidemiatilanne sairaanhoitopiireissä ja saadut asiantuntija-arviot

Aluehallintovirasto on 2.3.2021 pyytänyt Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriltä ja Satakunnan sairaanhoitopiiriltä asiantuntija-arviota tartuntatautilain 58 d ja 58 g pykälien mukaisille päätöksille asetettujen edellytysten täyttymisestä sairaanhoitopiirien alueella.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin 3.3.2021 antaman asiantuntija-arvion mukaan todennettujen koronavirustartuntojen ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin alueella on viimeisimmän 14 vrk aikana (15.2. – 28.2.2021, vkot 7-8) **159,0**. Tilanne on huonontunut varsin nopeasti, sillä edellisellä kahden viikon seurantajaksolla (1.2. – 14.2.2021, vkot 5-6) ilmaantuvuusluku oli 94,4.

Sairaanhoitopiiriin asiantuntija-arvion liitteessä on kuvattu koronavirustartuntojen ilmaantuvuus koko epidemian aikana, uusien koronavirustartuntojen määrät 2.11.2020 lähtien, raportoidut tartuntojen lähteet alkuvuodelta 2021 sekä tartuntojen lähteen tunnistamisaste, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin sairaaloissa hoidettavien covid-19 -potilaiden määrät päivittäin vuonna 2021, tehtyjen koronavirustestien positiivisuusaste 7.12.2020 lähtien sekä muihin kuin SOTE-työpaikkoihin liittyvät tartunnat helmikuussa 2021.

Arviossa todetaan, että sairaanhoitopiiriin alueella koronavirustartuntojen raportoidut tartuntatiedot ovat tartunnan jäljittäjien tiedossa nyt 67 %:ssa tapauksista viikolla 8, ja yli 70 %:ssa tapauksista sitä edeltävillä viikoilla. Tartuntojen tunnistetut lähteet ovat pääasiassa samassa taloudessa asuvat henkilöt sekä muut kuin SOTE-työpaikat. Tartuntoja todetaan useiden kuntien alueilla. Muut kuin SOTE-työpaikat ovat pääasiassa rakennusalan teollisuutta ja erityisesti Turun ja Rauman telakat. Näissä on ryhdytty toimenpiteisiin tartuntojen estämiseksi. Turku ja Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri tekevät yhteistyötä Turun telakan kanssa tartuntojen tunnistamiseksi ja tartuntaketjun katkaisemiseksi.

Sairaanhoitopiiri toteaa arviossaan, että tartunnat pystytään valtaosin luotettavasti jäljittämään, mutta tapausmäärän kasvaessa myös tunnistamattomista lähteistä peräisin olevia tartuntoja havaitaan enenevässä määrin. Arvion mukaan tämä aiheuttaa merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen sairaanhoitopiiriin alueella. Toteutuneen kehityksen perusteella riski esiintyy koko maakunnan alueella, vaikka suurin osa kaikista tartunnoista tavataan Turussa ja sen ympäristökunnissa.

Sairaanhoitopiiriin arvion mukaan kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen ohjausryhmä seuraavat koronavirusepidemian tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Alueella on otettu käyttöön täysimääräiset leviämismuutoksen rajoitustoimet joulukuussa 2020. Arvion mukaan jo toteutetut toimenpiteet sekä rajoitukset ovat olleet riittäviä noin helmikuun 2021 puoliväliin saakka. Tämän jälkeen tapausmäärät ovat voimakkaasti nousseet, mikä viittaa

siihen, että käytössä olevat keinot ovat osoittautumassa riittämättömiksi. Sairaanhoidopiirin käsityksen mukaan yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön järjestäminen, asiakasmäärien rajaaminen ja 1 momentissa tarkoitettut muut toimet ovat tällä hetkellä välttämättömiä Varsinais-Suomen sairaanhoidopiirin alueella covid-19-taudin leviämisen estämiseksi.

Sairaanhoidopiirin mukaan Tyksin sairaaloissa hoidettavien potilaiden määrä on pysynyt talven 2021 ajan maltillisena, eikä terveydenhuollon kantokyky ole vielä ollut uhattuna. Samoin kuntien suorittama tartunnanjäilytoiminta on toistaiseksi pystynyt hallitsemaan tilanteen, mistä on osoituksena tartuntalähteiden selvittäminen yli 70% tapauksista aina viikkoon 7 saakka. Epidemiatilanne on kuitenkin alkanut huonontua merkittävästi 15.2.2021 alkaen. Tapausmäärät ja tutkittujen näytteiden 7 vrk positiivisuusaste ovat selvästi nousseet helmikuun kahden viimeisen viikon aikana. Sairaanhoidopiirin mukaan toistaiseksi ennätyksellisin päivä oli 1.3.2021, jolloin otetuista näytteistä 123/1764 (7,0%) osoittautui positiivisiksi. Turun kaupungin alueella positiivisuusosuus oli peräti 14%, mutta tätä nostaa jonkin verran oireettomien seulontapositiivisten osuus. Sairaanhoidopiiri toteaa, että lisääntynyt ja mitä ilmeisimmin yhä lisääntyvä tapausmäärä johtaa väistämättä sairaala- ja tehohoidon tarpeen lisääntymiseen pienellä viiveellä. Tämä uhkaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyttä ja kuormittaa järjestelmää.

Sairaanhoidopiiri katsoo, että vaikka tartuntatautilain 58 d §:n mukaista velvoittavaa päätöstä ei vielä ole annettu eikä sellaisen päätöksen seuraamuksia ole vielä kyetty arvioimaan, on ilmeistä, että epidemiatilanteen vaikeutuessa tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitettulla tavalla on välttämätöntä äkillisesti huonontuneen covid-19-epidemian tilanteen takia terveydenhuollon, erityisesti sairaanhoidon ja tartunnanjäilytoiminnan, kapasiteetin turvaamiseksi.

Sairaanhoidopiirin mukaan covid-19-epidemian aikana Varsinais-Suomessa on tunnistettu tartuntoja tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa ainakin joukkueurheilussa, ryhmäliikunnassa, kuntosaleilla, harrastajateatterissa ja sisäleikkipuistossa. Näissä kaikissa paikoissa asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa muodostaa erityisen riskin covid-19-taudin leviämiseksi. Lisäksi sairaanhoidopiiri toteaa, että edellä mainituille paikoille on yhteistä se, että niissä tapahtuneita altistumisia on helpompaa jäljittää kuin muissa tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa tapahtuneita altistumisia. Sairaanhoidopiiriin mukaan yksittäisen urheilujoukkueen tai harrastusryhmän osallistujat ovat vaikeuksitta identifioitavissa, mutta vastaava on mahdotonta julkisemmassa tilassa kuten kauppakeskuksen yleisessä oleskelutilassa. Siten osoitettujen altistumis- ja tartuntatapahtumien puuttuminen osasta tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituista paikoista Varsinais-Suomessa ei tosiasiallisesti sulje pois niissä tapahtuneiden tartuntojen mahdollisuutta, mikä on huomioitava päätösvalmistelussa.

Sairaanhoidopiirin näkemyksen mukaan tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitettulla tavalla olisi syytä kattaa koko Varsinais-Suomen sairaanhoidopiirin alue. Suurin osa epidemian aikaisista tartunnoista on tavattu Turussa ja sen ympäristökunnissa, mutta laajoja, nopeasti levinneitä tartuntaryppäitä on myös ilmennyt monien muiden, myös harvaanasuttujen kuntien alueilla. Sairaanhoidopiiriin arvion mukaan päätöksen teko koko Varsinais-Suomen alueen laajuisena palvelisi tartunnantorjuntaa tehokkaimmin. Samalla päätös kohdentuisi väestöön yhtäläisesti, mikä helpottaisi viestintää sekä viestijän että vastaanottajan tahoilla. Laajan alueellisen päätöksen haittapuolena on toki sen seurausten kohdistuminen tiloihin myös sellaisilla

paikkakunnilla, joilla epidemiatilanne ei vaatisi niin järeää toimenpidettä, mutta arvioimme tämän riskin vähäiseksi.

Sairaanhoitopiiri arvioi, että tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekemisen ajoitukseen vaikuttaa ensi sijassa covid-19-epidemian aiheuttama terveydenhuollon kuormitus sekä arvio tulevasta kuormituksesta. Vaikka tartunnanjäljityksen kantokyky Varsinais-Suomen kunnissa on toistaiseksi ollut riittävä ja Tyksin sairaaloissa hoidettavien potilaiden määrä on pysynyt maltillisena, lisääntynyt ja mitä ilmeisimmin yhä lisääntyvä tapausmäärä johtaa väistämättä sairaala- ja tehohoidon tarpeen lisääntymiseen pienellä viiveellä. Tämä uhkaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyttä ja kuormittaa järjestelmää, minkä vuoksi päätös olisi tehtävä viivytyksettä. Sairaanhoitopiiri toteaa, että kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen ohjausryhmä seuraavat koronavirusepidemian tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Mikäli tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukainen päätös tehtäisiin, tulisi sen voimassaoloaika olla kaksi viikkoa kerrallaan ja sen kokonaiskestoa on arvioitava jatkuvasti epidemiatilanteen aiheuttaman terveydenhuollon kuormituksen valossa.

Satakunnan sairaanhoitopiiri

Satakunnan sairaanhoitopiirin 4.3.2021 aluehallintovirastoon saapuneessa asiantuntija-arviossa todetaan, että todennettujen koronavirustartuntojen ilmaantuvuus Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella on edeltäneen 14 vrk aikana (15.2. – 28.2.2021, viikot 7-8) ollut 198,7 / 100 000 asukasta (429 tapausta). Tapauksien ilmaantuvuus on suurinta Raumalla, peräti 812,9 / 100 000 asukasta / 14 vrk. Sairaanhoitopiirin mukaan Rauman erittäin korkeat luvut liittyvät laajaan epidemiaan Rauman telakalla, mutta epidemia on levinnyt myös väestöön laajemmin. Ilmaantuvuus on korkea myös Huittisissa (271), Eurajoella (148) ja Ulvilassa (78,5). Myös Porissa ilmaantuvuus on 52,4 / 100 000 / 14 vrk. Sairaanhoitopiiriin mukaan tilanne on huonontunut varsin nopeasti Satakunnassa.

Sairaanhoitopiiriin mukaan tartunnanjäljitys on Satakunnassa toiminut tehokkaasti, mutta Rauman telakan noin kaksi viikkoa sitten alkanut epidemiaselvitys on osoittautunut erittäin haastavaksi. Noin 240 henkilöä runsaasta tuhannesta on sairastunut. Selvitystyö jatkuu edelleen. Tässä vaikeassa tilanteessa Rauman kaupungin tartunnanjäljitys ja näytteenotto ovat ylikuormittuneet ja ajanvaraustoimintaa on jouduttu vähentämään. Sairaanhoitopiiri toteaa kuitenkin, että tästä huolimatta Satakunnassa on pystytty tartuntaketjut selvittämään toistaiseksi varsin hyvin. Viikolla 8 tartunnanlähde oli selvillä 84 % tapauksista. Noin 30 % tartunnoista oli joko suoraan tai epäsuoraan peräisin ulkomailta. Tartunnoista 34 % oli peräisin työpaikoilta ja 34 % kotoa. Tartunnoista 5 % oli baareista tai pubeista ja on mahdollista, että ravintolaympäristöstä tartuntoja on enemmän, mutta niitä ei tunnisteta. Harrastustoimintaan liittyviä tartuntoja todetaan aika ajoin, viime viikolla todettiin yksi kuntosalitartunta. Tartunnat pystytään toistaiseksi valtaosin jäljittämään, mutta tapausmäärän kasvaessa myös tunnistamattomista lähteistä peräisin olevia tartuntoja havaitaan enemmän. Sairaanhoitopiiriin näkemyksen mukaan toteutuneen kehityksen perusteella riski esiintyy koko maakunnan alueella, vaikka selvästi pahin tilanne on Raumalla.

Sairaanhoitopiiriin mukaan kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen tartuntatautien torjunnan työryhmä seuraavat tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Alueella on otettu käyttöön leviämävaiheen rajoitustoimet hallituksen strategian mukaisesti etupainotteisesti. Sairaanhoitopiiriin arvion mukaan jo toteutetut toimenpiteet sekä rajoitukset ovat olleet riittäviä noin helmikuun 2021 puoliväliin saakka. Tämän jälkeen tapausmäärät ovat voimakkaasti nousseet ja käytössä olevat keinot ovat osoittautumassa riittämättömiksi. Tilanteen huononeminen ajoittuu samaan aikaan, kuin epidemian paheneminen ja muuntovirusten leviäminen Suomessa. Maan hallitus on julistanut poikkeusolot ja katsoo, että sulkutila on tarpeellinen. Sairaanhoitopiiriin käsityksen mukaan yleisölle

avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön järjestäminen, asiakasmäärien rajaaminen ja 1 momentissa tarkoitettut muut toimet ovat tällä hetkellä perusteltuja koko Satakunnan alueella covid-19-taudin leviämisen estämiseksi.

Sairaanhoitopiirin arvion mukaan Satasairaalassa hoidettavien potilaiden määrä on pysynyt talven 2021 ajan maltillisena, eikä terveydenhuollon kantokyky ole ollut uhattuna. Epidemiatilanne on kuitenkin alkanut huonontua merkittävästi erityisesti helmikuun puolesta välistä lähtien. Tapausmäärä ja tutkittujen näytteiden positiivisuusaste ovat nousseet voimakkaasti, jopa 7 %:iin.

Sairaanhoitopiiri toteaa, että mikäli tilannetta ei saada korjatuksi, lisääntyvä tapausmäärä todennäköisesti johtaa sairaala- ja tehohoidon tarpeen lisääntymiseen muutaman viikon viiveellä. Tämä on syytä pyrkiä estämään. Rauman kaupungin tartunnanjäilytys ja näytteenotto ovat ylikuormittuneet telakan vaikean epidemiaselvittelyn vuoksi ja normaalia toimintaa on jouduttu rajaamaan. Satasairaalan ja naapurikuntien avun ja lisärekrytoinnin turvin tartunnanjäilyksestä on Raumalla selvitty. Myös muissa kunnissa on ollut ajoittaisia kuormitushuippuja. Tehokkaan tartunnanjäilytyksen jatkuminen on välttämätön edellytys epidemian rajaamiselle. Nykytilanteessa infektioyksikkö on kuormittunut äärimmilleen, mutta vahvalla sitoutumisella ja joustavuudella tilanteesta on toistaiseksi selvitty.

Sairaanhoitopiiri toteaa, että tartuntatautilain 58 d §:n mukainen velvoittava päätös on ollut viime viikosta lähtien voimassa Raumalla ja Huittisissa, mutta ei vielä muualla Satakunnassa. Valtakunnallinen ja alueellinen kehitys sekä maan hallituksen poikkeusolo- ja sulkutilapäätös huomioiden sairaanhoitopiiri toteaa, että epidemiatilanteen vaikeutuessa tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitettulla tavalla on suotavaa äkillisesti huonontuneen covid-19-epidemian tilanteen takia terveydenhuollon, erityisesti sairaanhoidon ja tartunnanjäilytyksen, kapasiteetin turvaamiseksi. Sairaanhoitopiiri toteaa myös, että maassa laajemmin toteutettuna yhtäaikainen sulkutila toimii todennäköisesti tehokkaammin, kuin kovin rajoitetulle alueelle kohdistuvat toimet.

Sairaanhoitopiirin mukaan covid-19 epidemian aikana Satakunnassa on tunnistettu tartuntoja tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa ainakin joukkueurheilussa, ryhmäliikunnassa ja kuntosaleilla. Kaikissa paikoissa, joissa asiakkaiden tai osallistujien fyysinen läheisyys toisiinsa tai yhtä aikaa paikalla olevien ihmisten määrä tai muu sijoittuminen tilassa muodostaa erityisen riskin covid-19 taudin leviämiseksi. Samoin edellä mainituille paikoille on yhteistä se, että niissä tapahtuneita altistumisia on helpompaa jäljittää kuin muissa tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituissa paikoissa tapahtuneita altistumisia. Yksittäisen urheilujoukkueen tai harrastusryhmän osallistujat tunnistetaan, mutta se on mahdollonta julkisemmassa tilassa kuten kauppakeskuksen yleisessä oleskelutilassa. Siten osoitettujen altistumis- ja tartuntapahtumien puuttuminen osasta tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa mainituista paikoista ei tosiasiallisesti sulje pois niissä tapahtuneiden tartuntojen mahdollisuutta.

Sairaanhoitopiiri toteaa, että tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitettulla tavalla olisi syytä kattaa koko Satakunnan sairaanhoitopiirin alue. Rauman alueella tilanne on selvästi pahin, mutta useissa kunnissa ilmaantuvuus on korkea ja tapauksia on koko Satakunnan alueella. Samalla päätös kohdentuisi väestöön yhtäläisesti, mikä helpottaisi viestintää ja todennäköisesti parantaisi myös väestön sitoutumista rajoituksiin. Laajan alueellisen päätöksen haittapuolena on sen seurausten kohdistuminen tiloihin myös sellaisilla paikkakunnilla, joilla epidemiatilanne ei vaatisi näin järeää toimenpidettä, mutta edellä mainituin perustein sairaanhoitopiiri arvioi kokonaisuuden kannalta paremmaksi ottaa pykälä käyttöön koko Satakunnassa valtioneuvoston strategian mukaisesti. Sairaanhoitopiiri toivoo kuitenkin, että lapsiin ja nuoriin kohdistuvat rajoitukset ja perusopetuksen etäopetusvaihe jää mahdollisimman lyhyeksi, sillä

näiden toimien merkitys epidemian hallinnassa on epidemiologisen tiedon mukaan vähäinen, joskin se keventää tartunnanjäilytyksen työtä. Näiden rajoitusten haitat arvioidaan kuitenkin hyötyjä suuremmiksi.

Sairaanhoitopiirin arvion mukaan päätös olisi tehtävä viivytyksettä ja mielellään yhtäaikaaisesti ERVA-alueella, mahdollisuuksien mukaan laajemminkin Suomessa. Tällöin lienee mahdollista päästä myös keventämään rajoituksia nopeammin, kuin jos rajoitukset toteutetaan hajautetusti. Kuntien tartuntataudeista vastaavat viranomaiset, sairaanhoitopiiri ja alueellinen tartuntatautien torjunnan työryhmä seuraavat koronavirusepidemian tilannetta tiiviissä yhteistyössä. Mikäli tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukainen päätös tehdään, olisi sen voimassaoloaika kaksi viikkoa kerrallaan ja sen kokonaiskestoa on arvioitava jatkuvasti epidemiatilanteen kehityksen ja terveydenhuollon kuormituksen valossa.

Johtopäätös

Valtioneuvosto suosittelee 23.10.2020 antamassaan periaatepäätöksessä, että alueellisia rajoitustoimenpiteitä ja tartuntatautien leviämisen ennaltaehkäisyyn perustuvia suosituksia sekä muuta informaatio-ohjausta kohdennetaan lain edellyttämällä tavalla ennakoivasti ja vaikuttavasti. Käyttöön otettavat toimenpiteet on asetettava alueellisen epidemiologisen tilanteen ja käytännön toteutusmahdollisuuksien mukaisesti tarkoituksenmukaiseen järjestykseen. Päätösten tulee perustua alueen viranomaisten harkinnan mukaisesti siihen, mikä on tehokkainta ja oikeasuhtaisinta alueellisen epidemiologisen tilannekuvan, tartunnan lähteitä ja tartuntariskiä koskevan yleisen ja alueellisen asiantuntijatiedon sekä muiden käytävissä olevien tietojen perusteella.

Erialaisten toimenpiteiden alueellisesti, paikallisesti ja ajallisesti kohdennettu, mutta laaja-alainen ja toisiaan tukeva käyttö luo kokonaisuutena alueille parhaat edellytykset torjua epidemian leviämistä. Merkittävästi toimintaa rajoittavat mutta rajatun tason täsmälliset ja tilapäiset toimenpiteet voivat olla perusteltuja nopeissa epidemian vaikeutumistilanteissa. Tilanteessa, jossa ilmaantuvuus on koko maan tasolla noussut ja yhä useampi alue on todennut olevansa joko kiihtymis- tai jopa leviämisvaiheessa, voi Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen arvioida, että ihmisten terveyden suojelemiseksi ja terveydenhuollon kantokyvyn varmistamiseksi on tarpeen ottaa käyttöön lisää toimia ihmisten välisten fyysisten kontaktien vähentämiseksi koko Suomessa.

Valtioneuvosto on 25.2.2021 tehnyt periaatepäätöksen hybridistrategian toimintasuunnitelman täydennyksessä tarkoitetun tason kaksi käyttöön otosta. Periaatepäätöksen mukaan jatkotoimenpiteenä sosiaali- ja terveysministeriö ohjaa kaikki THL:n sekä ministeriön arvion mukaiset leviämisvaiheen alueet ottamaan käyttöön hybridistrategian toimintasuunnitelman sekä sen täydennyksen mukaiset leviämisvaiheen toimet (mukaan lukien tartuntatautilain uudet valtuudet) ja lisätoimet.

Aluehallintovirasto on 26.2.2021 antamallaan päätöksellä kiristänyt suositusten mukaisesti yleisötilaisuuksia ja yleisiä kokouksia koskevaa henkilömäärärajoitusta kuuteen henkilöön. Päätös on voimassa 27.2.2021 - 26.3.2021.

Aluehallintovirasto on 26.2.2021 antamallaan päätöksellä velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla kaikkia 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Rauman ja Huittisten kuntien alueilla siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Päätös on voimassa ajalla 28.2.2021-7.3.2021.

Aluehallintovirasto on lisäksi 4.3.2021 antamallaan päätöksellä velvoittanut tartuntatautilain 58 d §:n 1 momentin nojalla kaikkia 58 d §:n 5 momentissa tarkoitettuja toimijoita järjestämään 3 momentissa tarkoitettujen yleisölle avoimien tai

rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettujen tilojen käytön Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella sijaitsevien kuntien alueella siten, että asiakkaiden ja toimintaan osallistuvien sekä seurueiden on tosiasiallisesti mahdollista välttää 4 momentissa tarkoitettu lähikontakti toisiinsa. Määräys on voimassa ajalla 6.3.2021 – 5.4.2021.

Aluehallintovirasto toteaa, että koronavirusepidemia on koko Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella leviämisvaiheessa. Saatujen selvitysten mukaan viimeisen 14 vuorokauden ilmaantuvuus 100 000 asukasta kohden on Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella 159,0 ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella 198,7. Sekä Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin että Satakunnan sairaanhoitopiirin alueilla todetaan tautiryppäitä, joiden tartuntaketjuja ei pystytä luotettavasti jäljittämään ja jotka aiheuttavat asiantuntija-arvioiden mukaan merkittävän riskin uusien tartuntojen leviämiseen sairaanhoitopiirien alueilla.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Satakunnan sairaanhoitopiirin mukaan lisääntynyt ja mitä ilmeisimmin yhä lisääntyvä tapausmäärä johtaa väistämättä sairaala- ja tehohoidon tarpeen lisääntymiseen pienellä viiveellä. Sairaanhoitopiirien näkemyksen mukaan tämä uhkaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyyttä ja kuormittaa järjestelmää. Aluehallintovirasto katsoo, että käytettävissään olevien selvitysten perusteella voidaan todeta tartuntatautilain 58 g §:n mukaiselle päätökselle asetetun terveydenhuollon ylikuormittumisuhkaa koskevan edellytyksen täyttyvän.

Aluehallintovirasto on päätöstä koskevassa välttämättömyysharkinnassa ottanut huomioon, että Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueilla on epidemiologisesti eri tilanteessa olevia kuntia. Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueella vaikein epidemiatilanne on Turussa ja sen ympäristökunnissa, kun taas sairaanhoitopiirin reuna-alueilla on epidemian osalta huomattavasti paremmassa tilanteessa olevia kuntia. Satakunnan sairaanhoitopiirin alueella vaikein epidemiatilanne on Raumalla.

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Satakunnan sairaanhoitopiirin näkemyksen mukaan tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen tekeminen laissa tarkoitettulla tavalla olisi syytä kuitenkin kattaa koko Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueet.

Ottaen huomioon edellä mainittu sekä sairaanhoitopiirien asiantuntijatahona antamat suositukset aluehallintovirasto pitää tartuntataudin leviämisen estämiseksi välttämättömänä määrätä kaikki Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueen ja Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen kuntien alueilla sijaitsevat tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettut yleisölle avoimet tai rajatun asiakas- tai osallistujapiirin oleskeluun tarkoitettut asiakas-, osallistuja- ja odotustilat suljettaviksi asiakkailta ja osallistujilta siltä osin, kuin niitä käytetään 58 g §:n 4 momentissa tarkoitettuun toimintaan.

Edellä mainittuja tiloja voidaan kuitenkin käyttää vuonna 2008 syntyneiden ja sitä nuorempien lasten ohjattuun harrastustoimintaan.

Päätös velvoittaa tartuntatautilain 58 d §:n 3 momentissa tarkoitettuja tilojen hallinnasta vastaavia toimijoita niiden harjoittaessa tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentin 1 kohdassa tarkoitettua liikunta- tai urheilutoimintaa taikka 2-6 kohdassa tarkoitettua huvi- ja virkistystoimintaa seuraavissa tiloissa:

1) joukkueurheiluun, ryhmäliikuntaan, kontaktilajien harrastamiseen ja muuhun vastaavaan urheiluun tai liikuntaan käytettävät sisätilat sekä kuntosalit ja muut vastaavat sisäliikuntatilat;

- 2) yleiset saunat ja uimahallien, maauimaloiden, kylpylöiden allastilat sekä niiden välittömässä yhteydessä olevat pukuhuonetilat;
- 3) tanssipaikat ja kuorolaulutoimintaan, harrastajateatteriin sekä muuhun vastaavaan ryhmä-harrastustoimintaan käytettävät tilat;
- 4) huvi- ja teemapuistot, tivolit sekä eläintarhojen sisätilat;
- 5) sisäleikki puistot ja sisäleikki paikat;
- 6) kauppakeskusten yleiset oleskelutilat pois lukien vähittäiskaupan liiketilat ja palvelujen tarjoamiseen käytettävät tilat sekä kulku niihin

Tartuntatautilain 58 d §:n 3 momentissa tarkoitettuja tiloja ovat:

- 1) sisätilat, joita käytetään yli 10 asiakkaan tai osallistujan samanaikaiseen oleskeluun;
- 2) alueellisesti ja toiminnallisesti rajatut ulkotilat, joita käytetään samanaikaiseen yli 50 asiakkaalle tai osallistujalle suunnattuun tarkoitukseen ja joiden käyttämisestä kyseiseen toimintaan toiminnan järjestäjä vastaa tiettyä ajankohtana.

Edellä mainittuja tiloja on siis mahdollista käyttää, mikäli osallistujamäärä rajataan sisätiloissa korkeintaan kymmeneen henkilöön ja ulkotiloissa korkeintaan viiteenkymmeneen henkilöön.

Tartuntatautilain 58 g §:n 4 momentin mukaisella toiminnalla tarkoitetaan kyseisen momentin 1 kohdassa tarkoitettu liikunta- ja urheilutoimintaa ja 2-6 kohdassa tarkoitettu huvi- ja virkistystoimintaa. Tämä toiminta katsotaan covid-19-taudin leviämisen erityisen tartuntariskin muodostavaksi toiminnaksi.

Tämä päätös ei koske ammattuurheilusta eikä yksityis- tai perhe-elämän piiriin kuuluvaa toimintaa.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston päätös Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin ja Satakunnan sairaanhoitopiiriin alueilla sijaitsevien kuntien alueilla perustuu tämänhetkiseen alueelliseen tilanteen kokonaisarvioon, jossa on arvioitu covid-19 taudin alueellisia tosiasiallisia vaikutuksia kansanterveyteen ja jossa otetaan huomioon Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen asiantuntemuksen lisäksi myös alueellisten viranomaisien näkemykset, sekä Sosiaali- ja terveysministeriön antama ohjaus rajoitustoimien tarpeellisuudesta. Toimenpiteitä harkittaessa on otettu huomioon, että tällä päätöksellä on vaikutusta yhteiskuntaan, talouteen, elinkeinoelämään sekä perusoikeuksien toteutumiseen. Tällä päätöksellä kuitenkin rajoitetaan toimintaa ainoastaan siltä osin kuin on välttämätöntä kiihtyvässä ja epävarmassa epidemiologisessa tilanteessa.

Aluehallintovirasto voi tehdä tartuntatautilain 58 g §:n 1 momentin mukaisen päätöksen enintään kahden viikon ajaksi. Jos epidemiologinen tilanne muuttuu, aluehallintovirasto arvioi tätä tilojen sulkemista koskevaa rajoituspäätöstä uudestaan.

Edellä todetun perusteella tämä määräys on välttämätön tartuntataudin leviämisen estämiseksi Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiriin ja Satakunnan sairaanhoitopiiriin alueilla sijaitsevien kuntien alueilla.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Tartuntatautilaki (1227/2016) 1 ja 8 §

Laki tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta (147/2021) 58 c, 58 d, 58 g, 58 h, 59 a-c ja 91 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista (146/2017) 1 ja 5 §

Valtioneuvoston asetus tartuntataudeista annetun valtioneuvoston asetuksen (146/2017) 1 §:n muuttamisesta (69/2020) 1 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätökseen saa tartuntatautilain 90 §:n 1 momentin mukaan hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

TÄYTÄNTÖÖNPANO

Tämä päätös pannaan täytäntöön heti mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta tartuntatautilain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain 91 §:n 1 momentin nojalla

LISÄTIETOJA

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa johtaja Heikki Mäki, puh. 0295 018 094.

Johtaja Heikki Mäki

Ylitarkastaja Tuomo Ollula

JAKELU JA SUORITEMAKSU

Päätös yleistiedoksiantona

Tämän päätöksen tiedoksianto tapahtuu yleistiedoksiantona. Asiakirja pidetään kaikkien nähtävillä Lounais-Suomen aluehallintovirastossa 21.3.2021 saakka. Päätöksen nähtäville asettamisesta ilmoitetaan yleisessä tietoverkossa aluehallintoviraston verkkosivulla www.avi.fi.

Tämän päätöksen tiedoksisääntöä katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä, kun edellä mainittu ilmoitus on julkaistu aluehallintoviraston verkkosivulla.

Jakelu

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Satakunnan sairaanhoitopiirin alueen kunnat ja kuntayhtymät

Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Satakunnan sairaanhoitopiiri, jota pyydetään tiedottamaan päätöksestä alueensa kuntien tartuntataudeista vastaavia lääkäreitä

Lounais-Suomen poliisilaitos

Varsinais-Suomen pelastuslaitos

Satakunnan pelastuslaitos

Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

Sosiaali- ja terveysministeriö

Valtioneuvoston kanslian viestintäosasto

Digi- ja väestötietovirasto

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Maksuton päätös

Tämä asiakirja LSAVI/2321/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSAVI/2321/2021 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Mäki Heikki 04.03.2021 18:00

Esittelijä Ollula Tuomo 04.03.2021 17:22